

Aan
de gemeenteraad

Datum 1 april 2025
Zaaknummer 2025-0031336
Betreft Kadernota 2026 en begeleidende brief Dienst Gezondheid & Jeugd

Vergadering van
Portefeuillehouder: Rik van der Linden
Begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Samenleving - Jeugd en Onderwijs
Auteur: Eline de Koning
E-mail: esc.de.koning@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Eline de Koning
Openbaar: Ja

Deadline

Het college ontvangt omstreeks 14 april 2025 de begroting. Na de collegebesluitvorming gaat de conceptbegroting van de GR DG&J naar de raad.
Deze raadsinformatiebrief loopt hierop vooruit. Het is daarom goed om de brief snel te agenderen.

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Met deze brief informeren we u over de kadernota 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (GR DG&J) en de begeleidende brief. De kadernota is een nieuw product in de P&C-cyclus. Voorheen bood de dienst aan het college alleen een kaderbrief aan. Hierin stond een beperkt aantal uitgangspunten en ontwikkelingen, waarvan de indexatie van de begroting het belangrijkste was. Om de financiële consequenties beter in beeld te brengen, heeft de GR DG&J voor het eerst een [kadernota 2026](#) opgesteld. Uit de kadernota blijkt dat gemeenten en de DG&J voor een grote uitdaging staan. Gemeenten krijgen fors minder geld van het rijk, maar de maatschappelijke vraag en het aantal meldingen neemt juist toe. Er moet dus zowel inhoudelijk als financieel worden bijgestuurd.

Om de kosten in 2026 te beheersen, zijn de financiële uitgangspunten van de kadernota door het Algemeen Bestuur (AB) aangepast. De GR DG&J heeft vervolgens de gemeentelijke bijdragen uit haar kadernota 2026 herzien en vermeld in een begeleidende brief aan de colleges bij haar originele (ongewijzigde) kadernota 2026. U ontvangt daarom beide documenten ter kennisname.

Wat is de te delen informatie?

Wat heeft het AB gezegd over de kadernota 2026 in relatie tot de begroting 2026?

Uit de originele kadernota komt naar voren dat het aantal FTE's dient toe te nemen om de toename van de maatschappelijke vraag en de verwachte meldingen het hoofd te bieden. Hiervoor is meer geld nodig. Dit zien we zowel bij jeugdhulp (Serviceorganisatie Jeugd, SOJ), Veilig Thuis (VT), Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (LVS) als voor de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). De groei van het aantal meldingen, bij ongewijzigd beleid, en het gebruik van jeugdhulp zijn financieel onhoudbaar. Het is daarom belangrijk dat we inhoudelijk bijsturen en keuzes maken. Het AB heeft daarom de volgende uitgangspunten meegegeven:

Jeugdhulp

De uitgangspunten van het AB voor de begroting 2026 zijn (1) indexatie van jeugdhulp-uitgaven en (2) een actuelere raming van het jeugdhulpgebruik dan de aantallen uit de tweede bestuursrapportage 2024 van de GR DG&J, die gebruikt zijn bij de kadernota 2026. In de begeleidende brief zijn de jeugdhulpuitgaven geactualiseerd door een actuelere voorspelling (die van januari 2025) van het jeugdhulpgebruik.

Overige onderdelen

De uitgangspunten van het AB voor de begroting 2026 zijn dat (1) de begroting van 2025 wordt geïndexeerd en (2) dat de personele inzet uit 2025 hetzelfde blijft. De incidentele formatie van de GR DG&J op het gebied van LVS, VT en OGGZ is hierin incidenteel doorgerekend. Het AB laat de dienst daarmee behoudend begroten: er is namelijk geen groei meegerekend op basis van het aantal meldingen bij de dienst.

Nadere toelichtingGroei van het aantal kinderen met jeugdhulp

Het aantal kinderen dat jeugdhulp ontvangt stijgt (licht); van zo'n 3.300 in 2022 (14,8%) naar zo'n 3.500 in 2024 (15,5%).

Hoe stuurt het Algemeen Bestuur hierop bij?

In september 2024 heeft het AB ingestemd met het regionale verbeterprogramma 'Beschikbare en betaalbare jeugdhulp'. De SOJ en de tien gemeenten in Zuid-Holland Zuid werken hierin actief samen.

Allereerst werken we in het verbeterprogramma de afbakening van de jeugdwet verder uit: wat hoort bij het normale leven en is de verantwoordelijkheid van ouders/opvoeders zelf? Wat zijn voorliggende wetten (zoals Passend Onderwijs, Zorgverzekeringswet, Wet langdurige zorg en Wmo) en hoe kunnen deze beter benut worden? Welke hulp kan beschikkingsvrij geboden worden met algemene voorzieningen? En wanneer komt het regionaal ingekochte aanbod aan specialistische hulp in beeld? De afbakening zal zijn weerslag vinden in de nieuwe integrale verordening sociaal domein, die wij de gemeenteraad lokaal aanbieden voor het zomerreces.

Ten tweede nemen we in het verbeterprogramma de producten en diensten die momenteel regionaal ingekocht zijn kritisch onder de loep en begrenzen we deze, waar mogelijk, onder andere door strenger te selecteren op bewezen kwaliteit. Ook ontwikkelen we tools om jeugdprofessionals van Dordrecht Sociaal beter in staat te stellen om de juiste afweging te maken en breiden we het aanbod aan algemene voorzieningen uit door 'jeugdhulp naar voren' te halen. Onderdeel van het verbeterprogramma is tevens de verbetering van de zogenaamde huisartsenroute, zodat we meer grip krijgen op het beroep dat via de huisartsen op jeugdhulp wordt gedaan.

Vergelijkbaar met de huisartsenroute versterken we de gemeentelijke grip op de route vanuit de Gecertificeerde Instellingen en maken we afspraken rondom de in- en uitstroom van jeugdigen met een maatregel. Deze aanpak hebben we in Zuid-Holland Zuid stevig gekoppeld aan het regionale programma 'Toekomstscenario', dat al een aantal jaren draait. We bereiden ons met dit programma voor op de landelijke uitrol en zetten ook in op een sterkere inhoudelijke verbinding tussen enerzijds (het contractmanagement van) de GI's, maar ook Veilig Thuis en anderzijds de sociale wijkteams in de regio.

Groei van het aantal meldingen bij LVS, VT en OGGZ

Afgelopen jaren is (landelijk) geïnvesteerd in het vergroten van de meldingsbereidheid. Dat zien we terug in de cijfers. Om de meldingen af te handelen, vraagt de dienst om extra formatie in haar [kadernota 2026](#).

<u>Aantal meldingen 2025</u>			
<u>Organisatieonderdeel</u>	<u>Verwacht (begrotingsaanvraag 2025)</u>	<u>Maximaal te behandelen o.b.v. vastgestelde begroting 2025</u>	<u>Prognose (2e BURAP 2024)</u>
<u>OGGZ (unieke personen)</u>	2.500	2.200	4.100
<u>LVS (relatief verzuim)</u>	2.500	2.750	3.000
<u>VT</u>	4.600	4.400	5.000

Hoe stuurt het Algemeen Bestuur hierop bij?

Het AB heeft bestuurlijke opdrachten verstrekt aan de GR DG&J. Er zijn impactanalyses per organisatieonderdeel uitgevoerd. Die analyses moeten leiden tot weloverwogen bestuurlijke keuzes en beheersmaatregelen om:

- het aantal meldingen terug te dringen c.q. de kwaliteit van meldingen te verbeteren;
- de verbinding met het lokale veld te versterken;
- keuzes te maken in het niveau van dienstverlening.

De beheersmaatregelen moeten de meerkosten van € 1.010.000,- (raming uit de originele kadernota) voor de organisatieonderdelen LVS, OGGZ en VT verminderen. Het opvoeren van deze kosten als effect van autonome groei is niet reëel, omdat de GR DG&J de uitkomsten van de lopende bestuursopdrachten niet verrekend heeft. We moeten daarom goed nadenken over de reikwijdte van deze organisatieonderdelen en hoe we uitvoering geven aan de taken van de DG&J. De uitkomsten van de bestuursopdrachten moeten, naast inhoudelijke keuzes, ook tot financiële resultaten leiden.

Hierbij geldt een winstwaarschuwing voor 2026. Beheersmaatregelen moeten eerst gekozen en dan geïmplementeerd worden. Hierdoor loopt de uitvoeringspraktijk mogelijk achter op bestuurlijke besluitvorming en visie. Ook zien we dat er al langer personeelskrapte is in relatie tot het aantal meldingen. Hierdoor is op onderdelen (bij LVS, OGGZ en VT) afgelopen jaren incidenteel budget vrijgemaakt. Aan de hand van de impactanalyses brengen we in kaart welke formatie reëel is in relatie tot de rol en taakopvatting.

Update openbare geestelijke gezondheidszorg

De GGD Zuid-Holland Zuid voert OGGZ-taken in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning voor onze regio. We noemen OGGZ ook wel bemoeizorg. De GGD voert zowel wettelijke als niet-wettelijke taken voor ons uit in het kader van openbare geestelijke gezondheidszorg (hierna: OGGZ). De GGD ZHZ heeft hierin een regionale coördinerende taak en verzorgt de aanmeldingen waarmee bemoeizorg kan worden gestart. Ook op het gebied van OGGZ zien we een stijgende lijn in het aantal meldingen dat via het meldpunt zorg en overlast bij de GGD binnenkomt.

In de kadernota 2026 geeft de dienst aan dat een uitbreiding van 4,89 fte noodzakelijk is om het gestegen aantal meldingen over unieke personen op te kunnen vangen. Het uitgangspunt van het AB is om 1 fte incidenteel toe te kennen. Doordat bij de begroting 2025 het verzoek om uitbreiding in fte's niet is gehonoreerd, heeft de GGD een impactanalyse opgesteld. De GGD heeft aangegeven dat de formatie voor de uitvoering van OGGZ-taken niet toereikend is om de basisdienstverlening te continueren. In de impactanalyse staan een aantal maatregelen die uiteindelijk moeten leiden tot een passend (taken)pakket voor de GGD. De afgelopen periode hebben op ambtelijk niveau meerdere gesprekken plaatsgevonden met de GGD om de impactanalyse te bespreken en te verrijken. Op basis hiervan zullen we tot een advies komen met betrekking tot de OGGZ-taken van de GGD.

Update Veilig Thuis

In de kadernota is 12,5 fte gevraagd vanwege de stijging van de meldingen bij Veilig Thuis. Het uitgangspunt van het AB is nu om 4,5 fte (incidenteel) toe te kennen. Vanuit dit vertrekpunt wordt de impactanalyse op dit moment verder vertaald. Het AB krijgt op 3 april 2025 een update van de DG&J. We verwachten dat hierin wordt aangescherpt dat de (directe) overdracht naar de lokale teams een belangrijke voorwaarde is om met minder formatie toe te kunnen. Een sluitende netwerksamenwerking is belangrijk met het oog op inwoners in een (mogelijk) onveilige situatie. Verder zien we dat het Toekomstscenario Kind & Gezinsbescherming en Veilig Opgroeien is Teamwork om capaciteit vragen. We willen graag dat Veilig Thuis zich daarop blijft inzetten vanuit hun kennis en expertise.

Update Leerplicht en Voortijdig schoolverlaten

LVS speelt een grote rol in de ketensamenwerking als het gaat om (on)geoorloofd verzuim. LVS krijgt al drie jaar incidentele middelen om de groei van meldingen op te vangen. Het inzetten van meer leerplichtambtenaren heeft niet geleid tot een daling van verzuimcijfers en het aantal vrijstellingen. Om verzuim en vrijstellingen terug te dringen is een andere aanpak nodig. Het AB-standpunt is daarom om niet akkoord te gaan met de FTE-uitbreiding (12,7) op basis van de Ingrado-norm in de originele kadernota. In plaats daarvan is het uitgangspunt 4,6 fte (incidenteel) in afwachting van de uitkomsten van de bestuursopdracht. In april/mei wordt de bestuursopdracht voorgelegd aan het AB ter besluitvorming. De belangrijkste aanbevelingen uit de regionale bestuursopdracht zijn:

- Vroegsignalering en preventie zijn wenselijk om verergering van problemen te voorkomen. Deze rol ligt primair bij het onderwijs en andere partners (zoals Dordrecht Sociaal). Pas wanneer verantwoordelijke ketenpartners de eerste stappen hebben gezet en desondanks het verzuim voortzet of toeneemt, moet LVS acteren. Deze vroegtijdige aanpak moet er uiteindelijk toe leiden dat er minder meldingen binnenkomen bij LVS.
- De gemeente moet met ketenpartners afspraken maken over de herijking van het verzuimprotocol.

- Het is wenselijk om samen met ketenpartners jaarlijks een uitvoeringsplan te maken met focuspunten voor het komend schooljaar. Hierin kunnen bijvoorbeeld afspraken staan over het differentiëren tussen wijken/scholen qua dienstverlening.
- Leerplichtambtenaren worden gevraagd om altijd deel te nemen aan de multidisciplinaire overleggen op scholen (in tien gemeenten). Het is wenselijk om in de toekomst een onderscheid te maken tussen leerplicht gerelateerde zaken en niet leerplicht gerelateerde zaken.
- Gesprekken hoeven niet altijd fysiek te zijn, maar kunnen ook telefonisch of online.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

- We zijn voornemens om de financiële effecten van de gewijzigde kadernota 2026 van de GR DG&J in onze perspectiefnota 2026 te verwerken. U stelt de perspectiefnota in juli 2025 vast.
- De gemeente Dordrecht ontvangt op 14 april 2025 de concept jaarstukken 2024 en de begroting 2026. U ontvangt deze documenten na de behandeling door ons college en u kunt hierop een zienswijze geven. Hierna stelt het AB van de GR DG&J de begroting 2026 in juli 2025 vast.
- De integrale verordening sociaal domein wordt u aangeboden na het zomerreces 2025.
- U wordt na de besluitvorming in het AB over de bestuursopdracht LVS geïnformeerd met een raadsinformatiebrief over het jaarverslag LVS, het project thuiszitters en de regionale bestuursopdracht LVS. Ook over andere ontwikkelingen bij OGGZ, VT en de SOJ informeren we u.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De kosten worden voor u uitgewerkt in de begroting 2026.

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

P.A.C.M. van der Velden
burgemeester